
مغفیه عراق

گزیده‌ای از زندگی، حکایات، سخنان و عقاید امام ابوحنیفه

تألیف: سعدیه سالار زهن

سالارزهی، سعیدیه، ۱۳۶۸ -
فقیه عراق: گزیده‌ای از زندگی، حکایات، سخنان و عقاید امام ابوحنیفه/
تألیف: سعیدیه سالارزهی.
بهرآز نشر احسان، ۱۳۹۶.
۴ ص.

978-602-749-305-6

موضوع: ابوحنیفه، نعمان بن ثابت، ۸۰-۱۵۰ق.

موضوع: تاریخ

موضوع: Fazlil, H. Afifi*

رده بندی کنگره: ۲۱۰۰۰/الف/۵/۱۴۹BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷.۰۴۲

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۹۰۶۷

تهران، خیابان انقلاب، روبه‌رو: دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، شماره ۴۰۶.

www.nashrehsan.com

تلفن: ۶۶۹۵۴۴۰۴

فقیه عراق

گزیده ای از زندگی، حکایات، سخنان و عقاید امام ابوحنیفه

تألیف: سعیدیه سالارزهی

ناشر: نشر احسان

چاپخانه: چاپ مهارت

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۹-۳۰۵-۶

فهرست

- ۱۷ پیش‌گفتار
- ۱۹ بخش اول
- ۲۱ در فضیلت امام ابوحنیفه
- ۲۳ گذری کوتاه بر زندگانی امام ابوحنیفه رضی الله عنه
- ۲۳ نام و نسب
- ۲۴ کنیت امام ابوحنیفه وصفی می‌باشد
- ۲۵ ولادت و خاندان
- ۲۵ تابعی بودن امام ابوحنیفه
- ۲۶ چرا امام ابوحنیفه از صحابه روایت نکرده است؟
- ۲۷ بازرگانی
- ۲۸ سیمای ظاهری امام ابوحنیفه
- ۲۹ تحصیل
- ۳۰ توجه به علم فقه

- ۳۲..... ابتدای جلوس ایشان برای افتا و تدریس
- ۳۳..... اساتید امام ابوحنیفه
- ۳۵..... شاگردان امام ابوحنیفه
- ۳۶..... اخلاق امام ابوحنیفه
- ۳۸..... سوف امام ابوحنیفه
- ۳۸..... سنت امام ابوحنیفه
- ۳۹..... کتب‌های امام ابوحنیفه
- ۳۹..... سخنان بزرگان در مورد امام ابوحنیفه
- ۴۵..... بخش دوم
- ۴۷..... استدلال قوی
- ۴۷..... بخشش وام‌ها
- ۴۸..... بردباری در برابر مخالفان
- ۴۹..... تعبیر خواب
- ۴۹..... پرهیز از هم‌نشینی با ستم‌گران
- ۵۰..... امام المسلمین
- ۵۰..... پرهیز از پذیرش قضاوت
- ۵۳..... مطابق با شریعت
- ۵۴..... خوابی به سان بیداری
- ۵۵..... وصیت و قضاوت امام
- ۵۵..... انگیزه فراگیری علم
- ۵۶..... بینش ژرف
- ۵۶..... تأثیر دعا
- ۵۷..... در مسیر جست‌وجوی علم
- ۵۸..... همراه با پدر در مکه

۵۸	دیداری با امام باقر
۵۹	احترام به استاد
۶۱	مناظره با حُسن نیت
۶۱	نزد دانش ابوحنیفه!
۶۲	مناقشه‌ی مرد ده‌ری با ابوحنیفه
۶۹	روی گ‌نی از علم کلام
۷۱	پریزگان
۷۱	فروتنی در برابر استاد
۷۲	عهد ماندگار
۷۳	اساتید معتمد
۷۳	امام ابوحنیفه و امام اوزعی
۷۴	دیدار با امام باقر
۷۶	شکر نعمت، نعمت افزون کند
۷۶	هم‌نشینان امام ابوحنیفه
۷۷	توجه به همسایگان
۷۹	آرامش در حلقه‌ی درس
۷۹	عیادت از بیماران
۷۹	ترس از خدا
۸۰	خوف از پروردگار
۸۰	امام در نماز نماینده‌ی مقتدیان است
۸۲	دفاع از مردم
۸۲	مناظره با قتاده بصری
۸۵	مناظره با یحیی بن سعید
۸۶	دانا، تواناست

- ۸۶..... تقوای امام ابوحنیفه
- ۸۷..... آیهی نجات بخش
- ۸۸..... طلاق های شگفت انگیز
- ۸۸..... به بیگاری گرفتن شیطان
- ۸۹..... نیدن متن قضاوت
- ۸۹..... ستقاد بر قضاوت قاضی ابن ابی لیلی
- ۹۲..... خون بها
- ۹۳..... درایت ابوحنیفه
- ۹۳..... چاره‌ی مرد و زن در راه
- ۹۴..... امام مصلحت نگر
- ۹۶..... راه چاره!
- ۹۷..... ادب نگاه داشتن با خدا
- ۹۷..... پاک دامن‌ی امام
- ۹۷..... زیرکی امام
- ۹۹..... فقیه صاحب نظر
- ۹۹..... مجلس مشاوره
- ۱۰۰..... کمک به شاگردان نیازمندان
- ۱۰۱..... شگرد مناظره با قدری
- ۱۰۱..... فقیه عراق به سرزمین عرب می‌رود!
- ۱۰۲..... اختلاف دیدگاه با استاد
- ۱۰۲..... تشویق برای فراگیری علم
- ۱۰۳..... امام و سخن کودک
- ۱۰۳..... غیبت، هرگز!
- ۱۰۴..... شب زنده‌داری

- ۱۰۴ نهایت پرهیزگاری
- ۱۰۵ شجاعت در گفتار
- ۱۰۶ توجه به علما
- ۱۰۶ پرس و جواز هم‌نشینان
- ۱۰۶ دوری جستن از حکام و فرمانروایان
- ۱۰۷ رفتار با جاهلان
- ۱۰۷ احترام به مادر
- ۱۰۸ مرد فقیه
- ۱۰۹ پاسخ قانع‌کننده
- ۱۱۰ مرد خارجی و امام
- ۱۱۱ اظهار نظر در مورد فتوای علمای دیگر
- ۱۱۱ داماد یهودی؟
- ۱۱۲ بازسازی اشتباه‌ها
- ۱۱۶ شهامت در برابر باطل
- ۱۱۶ جایزه به معلم فرزندان
- ۱۱۷ برخورد نیکو در برابر جاهلان
- ۱۱۷ پاسخ به خارجی‌ان!
- ۱۱۹ متوجه ساختن افراد جاهل
- ۱۲۰ همکاری نمودن با ستم‌گران
- ۱۲۱ امام و کودک
- ۱۲۲ به حق، یا به ناحق!
- ۱۲۳ فراست شگفت!
- ۱۲۳ مقرب دربار
- ۱۲۴ بینش ژرف

- ۱۲۵ حق‌گویی در برابر فرمان‌روایان!
- ۱۲۷ داوری بر اساس شریعت!
- ۱۲۸ فراست امام ابوحنیفه
- ۱۲۸ فروتنی ظاهری!
- ۱۲۸ اخذ وام‌های دیگران
- ۱۲۹ خاوت
- ۱۲۹ پریشانی خود!
- ۱۳۰ نهایت احتیاط
- ۱۳۰ صداقت در معاملات
- ۱۳۱ نهایت تقوا
- ۱۳۱ خدا ترسی
- ۱۳۱ آزادی اظهار نظر
- ۱۳۲ قضاوت عادلانه
- ۱۳۳ درهم باقی مانده!
- ۱۳۴ شکایت از امام
- ۱۳۵ کلید مشکل‌ها
- ۱۳۶ داوری عادلانه!
- ۱۳۷ ترس و خوف از خدا
- ۱۳۷ رفع اشتباه در قضاوت
- ۱۳۹ چاره برای مظلوم
- ۱۴۰ باریک بینی امام
- ۱۴۰ پند امام به شاگردش
- ۱۴۰ شناخت دزد
- ۱۴۱ دزد طاووس

- حل مشکل ۱۴۲
- راه حل ۱۴۲
- اثبات نکاح مردی ۱۴۳
- غذای شور ۱۴۳
- بخش سوم ۱۴۵
- گزیده‌ای از وصایای امام ابوحنیفه به قاضی ابویوسف ۱۴۷
- گزیده‌ی وصیت‌های امام به خالد بن یوسف سمتی ۱۵۳
- گزیده‌ی وصیت‌های امام به نرزندش حماد ۱۵۵
- گزیده‌ی وصیت‌های امام به شاگردش نوح بن ابی‌مریم ۱۵۸
- گزیده‌ای از سخنان امام ابوحنیفه ۱۵۸
- بخش چهارم ۱۶۳
- اصول ایمان ۱۶۵
- خدا یگانه و بی‌مانند است ۱۶۵
- او اول و آخر با تمام اسماء و صفات ۱۶۶
- برخی صفات ذاتی خداوند ۱۶۶
- برخی صفات فعلی خداوند ۱۶۶
- شرح ازلی بودن صفات خداوند ۱۶۶
- کفر در صفات ۱۶۷
- تعریف قرآن ۱۶۷
- پاسخ به شبهه‌ی وارده شده به قدیم بودن قرآن ۱۶۷
- آیا کلام خدا شنیده می‌شود؟ ۱۶۷
- ازلی بودن کلام هم‌چون سایر صفات خداوند ۱۶۷
- گفتاری در ذات خداوند ۱۶۸
- گفتاری در صفات خداوند ۱۶۸

- ۱۶۸ خداوند اشیاء را از چه چیزی آفرید؟
- ۱۶۹ مراتب تقدیر
- ۱۶۹ کیفیت قضا و قدر معلوم نیست
- ۱۶۹ با تغییر موجود و معدوم، در علم خداوند تغییری رخ نمی‌دهد
- ۱۶۹ کفر و ایمان کسبی هستند
- ۱۷۰ در نوزادی بر فطرت به دنیا می‌آید
- ۱۷۰ اجباری بر کفر و ایمان
- ۱۷۰ با تغییر دین، در علم خدا تغییری نمی‌آید
- ۱۷۰ کردار بندگانش را مورد خودشان و آفریده‌ی خداوند می‌باشد
- ۱۷۱ عبادات مورد رسالت خدا و گناهان موجب ناخشنودی او؛ اما همه با تقدیر او
- ۱۷۱ عصمت پیامبران
- ۱۷۱ گفتاری در مورد پیامبر اسلام ﷺ
- ۱۷۱ منزلت و برتری خلفای راشدین
- ۱۷۱ سخنانی درباره‌ی خلفای راشدین
- ۱۷۲ گفتاری در مورد صحابه
- ۱۷۲ کافر نشدن مسلمان با ارتکاب گناه، مگر در صورت نلاله استن آن
- ۱۷۲ برخی ویژگی‌های اهل سنت
- ۱۷۲ فایده‌ی ایمان به گناه کار قطعی؛ اما ضرر رساندن گناه احتمال است
- ۱۷۲ مؤمن فاسق برای همیشه در جهنم نمی‌ماند
- ۱۷۲ ایمان چیزی بین خوف و امید است
- ۱۷۳ خداوند نیکوکاران را بی‌پاداش نمی‌گذارد
- ۱۷۳ آمرزش و سزا دیدن مؤمن گناه‌کار وابسته به مشیت و خواست خداوند است
- ۱۷۳ عیبی که نیکی‌ها را بی‌اثر می‌سازند
- ۱۷۳ معجزات انبیا و کرامات اولیا حق است

- انجام خوارق عادت برای دشمنان ممکن است ۱۷۳
- تأکید بر ازلیت صفات خداوند ۱۷۴
- مؤمنان در قیامت خداوند را می بینند ۱۷۴
- تعریف ایمان ۱۷۴
- برابری در کمیت ایمان و تفاضل در کیفیت آن ۱۷۴
- تعریف اسلام و رابطه‌ی آن با ایمان ۱۷۴
- تعریف دین ۱۷۵
- شناخت خدا چنان که در قرآن وصف نموده ۱۷۵
- تفاوت مؤمنان با کفار ۱۷۵
- عدل و فضل خداوند ۱۷۵
- شفاعت انبیاء علیهم‌السلام ۱۷۵
- وزن اعمال حق است ۱۷۶
- حوض پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم حق است ۱۷۶
- قصاص حق است ۱۷۶
- آفریده شدن بهشت و جهنم و فنا نشدن آن ۱۷۶
- هدایت یا گمراهی برای کسانی که خدا بخواهد ۱۷۶
- شیطان بر انسان تسلطی ندارد ۱۷۷
- احوال برزخ حق است ۱۷۷
- روا بودن ترجمه‌ی صفات بدون تشبیه و بیان کیفیت ۱۷۷
- نزدیکی و دوری بنده از خدا بلا کیف است ۱۷۷
- گفتاری در فضیلت آیات ۱۷۸
- برابری تمام نام‌ها و صفات خدا در عظمت ۱۷۸
- ایمان والدین پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و کفر ابوطالب ۱۷۸
- پسران و دختران پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم ۱۷۸

۱۷۸ وظیفه در مقابل مسایل باریک عقیدتی
۱۷۹ معراج حق است
۱۷۹ نشانه‌های قیامت
۱۸۱ کتاب‌نامه

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

امام سفیان بن عیینه فرموده است: «تَنَزَّأَ الرَّحْمَةُ عِنْدَ ذِكْرِ الصَّالِحِينَ»؛ هنگام یادآوری از اشخاص نیک و صالح، رحمت خدا سرازیر می‌شود. و فرمود: صالحین علما هستند.

شنیدن داستان‌های علما و بزرگانی که برای دین اسلام کوشیدند برای همه دلنشین است و سبب ایجاد انگیزه برای رویارویی با مشکلات و تلاش بیشتر برای علم‌آموزی و خدمت به مردم می‌شود.

یکی از علمای بزرگواری که زحمات فراوانی برای دین متحمل شده و توانسته خدمات ارزشمندی به فقه اسلامی و جامعه‌ی مسلمانان ارائه نماید، امام ابوحنیفه کوفی است که همه‌ی علمای منصف به بزرگی و پیشوایی وی اعتراف دارند. تا کنون افراد مختلفی فارغ از مذهب خویش (حنفی، شافعی، مالکی، حنبلی و ...)،

در مورد زندگانی امام ابوحنیفه کتاب‌های زیادی را نگاشته‌اند که هر یک با این کارشان، ارادت خویش را اظهار داشته‌اند.

در این کتاب در بخش اول، گزیده‌ای از زندگانی امام ابوحنیفه آورده شده و در بخش دوم، داستان‌های از ایشان که در کتاب‌های مختلف نقل شده و معتبر است، آورده شده. در بخش سوم از سخنان و وصیت‌های امام، مطالبی نقل شده و در بخش چهارم، عقاید امام که ترجمه‌ی رساله‌ی معروف ایشان، الفقه الاکبر، است، نقل شده است.

امید داریم که این مورد توجه علاقمندان به امام ابوحنیفه قرار گیرد.

من الله التوفیق
سعدیه سالارزهی